

מגילה ה. (משנה) עד ה: (שורה אחרונה)

ביאורים

זמן עצי כהנים והעם: הזמנים הקבועים למשפחות מסוימות להבאת עצים למערכת האש שעל המזבח. כשעלו בני הגולה, לא מצאו עצים בלשכה, ועמדו כמה משפחות והתנדבו להביא עצים למערכת בתשעה זמנים קבועים בשנה. משום כך, התנו נביאים שביניהם, שאפילו לשכה מלאה עצים יהיו אלו מתנדבים משלהם. וכל אותן המשפחות קבעו יום טוב לעצמן כל אחת ביום שמביאה את העצים, והיו מקריבות באותו יום קרבן עולת נדבה.

משנה

איזו היא עיר גדולה?

כל שיש בה עשרה אנשים שבטלין ממלאכתן ומצויים תמיד בביהכ"ס (ע"פ הגמ').

מועדים שבעת הצורך לא ניתן להקדימם (כפורים) אלא רק לאחרם:

1. זמן עצי כהנים והעם. (כי עדיין לא הגיע זמן חיובם – רש"י)
2. תשעה באב. (כי אין להקדים פורענות – גמ')
3. קרבן חגיגה. (כי עדיין לא הגיע זמן חיובם – גמ')
4. הקהל. (כי עדיין לא הגיע זמן חיובם – גמ')

פורים שהוקדם לכפרים ליום הכניסה:

מותר בהספד ובתענית וניתן לתת בו מתנות לאביונים (ע"פ רמב"ם).

ר' יהודה:

ניתן להקדים את הקריאה ליום הכניסה רק במקומות שמתכנסים בעירות בשני ובחמישי.

ברייתא

חגיגה וכל זמן חגיגה מאחרין.

ביאור הברייתא

רב אושעיא:

'חגיגה' = שלמי חגיגה לא מקריבים בשבת אלא מאחרין ודוחין.
'זמן חגיגה' = עולת ראייה לא מקריבים ב"ט אלא מאחרין ודוחין (כשיטת בית-שמאי).

רבא:

ניתן לאחר ולהקריב את קרבן חגיגה ('חגיגה') במהלך כל הרגל בלבד ('זמן חגיגה').

רב אשי:

גם בשבועות יש לקרבן חגיגה תשלומין כל שבעה (למרות ששבועות הוא רק יום אחד).

"לחדשי השנה":

מחשבים שנה לפי מנין חודשים, ולא לפי מנין ימים.

"עד חדש ימים":

מחשבים חודש לפי מנין ימים, ולא לפי מנין שעות.

זמן קריאת המגילה בטבריה:

רבי: ט"ו אדר.

חזקיה: ספק (י"ד או ט"ו).

הסבר הספק:

'חומה' אחת של טבריה היא הים, ולכן: מצד אחד טבריה גלויה (כפרזים) אך מצד שני היא מוגנת (כמוקפין).

רבי
1. נטע נטיעה בפורים.
2. התרחץ ב-ל"ז תמוז.
3. ביקש לבטל את ט' באב שנדחה משבת ליום ראשון, אך חכמים התנגדו.

כיצד רבי נטע נטיעה בפורים, והרי פורים אסור בעשיית מלאכה?
תירוץ ראשון:
רבי לא נטע בפורים שלו שבטבריה שחל ב-ט"ו, אלא נטע ב-ל"ד.
תירוץ שני:
איסור מלאכה בפורים לא התקבל בסופו של דבר (אלא רק איסור הספד ותענית התקבל).

הספד ותענית אסורים בשני הימים, אך מלאכה אסורה רק ביום הפורים שבכל מקום.

אך אם יש מקומות שנהגו איסור, אסור לעשות שם מלאכה.
ואילו במקומו של רבי:
אפשרות 1: לא נהגו איסור מלאכה.
אפשרות 2: יתכן שנהגו איסור מלאכה בפורים, אך רבי נטע נטיעה של שמחה שהיא מותרת.